

Orpana

Kevät-Orpana 1991/1

Sisältää mm.

	Sivu
Terttu Honkala: Talvikauden tapahtumia	1
Pekka Nuottajärvi: Totta ja tarua Längelmäen vanhan kirkon vaiheilta	3
Juho Laesvuori: Sukutekniikkaa Tampereella	9
Maija Rantala: Suvun merkitys lähi-idän muslimille	11
Eila Wihtiälä: Tarinaa Ruovedeltä ja totta Keihäsjärveltä	17

Hallitus

Puheenjohtaja

Raimo Vasara

Näsilinnankatu 9 B

33210 Tampere

Puh. 125 752

Varapuheenjohtaja

Olavi Kallioniemi

Liljankuja 4

33300 Tampere

Puh. 442 959

Sihteeri

Leila Mäkinen

Lemminkäisenkatu 6 A 17

33540 Tampere

Puh. 554 330

Rahastonhoitaja

Seija Jäminki

Hämeenpuisto 13 A

33210 Tampere

Puh. 147 087

Jäsenet

Terttu Honkala

Mustanlahdenkatu 1 B 99

33210 Tampere

Puh. 125 569

Pekka Nuottajärvi

35100 Orivesi as.

Puh. 935 - 54 308

Julkaisutoimikunta

Puheenjohtaja, päätoimittaja

Terttu Honkala

Mustanlahdenkatu 1 B 99

33210 Tampere

Puh. 125 569

Jäsenet

Olavi Kallioniemi

Liljankuja 4

33300 Tampere

Puh. 442 959

Matti Koittola

Matinmäki

33850 Tampere

Puh. 671 606

Vilho Puro

Hikivuorenkatu 9 A 21

33710 Tampere

Puh. 174 781

Julkaisut

* **ORPANA**

* **VUOSIKIRJA**

* **ERILLISJULKAISUSARJA**
(mm. Esipolvitauluja)

Myynti ja tilaukset

Milja Piepponen

Aleksanterinkatu 35 B 5

33100 Tampere

Puh. 32 768

Puhtaaksikirjoitus

Terttu Honkala

Vilho Puro

Orpanan kansilehti

Arja Kääriä

Paino

Tehokopiointi ky

TALVIKAUDEN TAPAHTUMIA

TSS:n ensimmäiset pöytäviirit

Tampereen seudun sukututkimusseuran syyskokous 20.11.1990 muodostui juhlahetkeksi. Varsinaisten kokousasioiden jälkeen puheenjohtaja Raimo Vasara ja sihteeri Leila Mäkinen luovuttivat seuran neljä ensimmäistä numeroitua pöytäviiriä seuran kunniajäsenille Jorma Räsäselle, Meri Tilalle, Orvo Lipposelle ja Rakel Kivimaalle. Tilaisuudessa läsnäolleet kolme kunniajäsentä lausuiivat kukin oman kiitoksensa. Sen jälkeen Leila Mäkinen näytti muutamia diakuvia, joissa nykyisten kunniajäsenten lisäksi nähtiin seuran aikaisempaan toimintaan aktiivisesti osallistuneita henkilöitä. Heistä muutamat ovat jo edesmenneitä.

Seuraavan esitelmätilaisuuden yhteydessä, 3.12.1990, jatkettiin vielä samoissa merkeissä. Jorma Räsänen, joka sai viirin n:o 1, ei esteen vuoksi ollut läsnä jakotilaisuudessa. Nyt hän lausui oman kiitoksensa ja kertoi sijoittaneensa saamansa viirin kunniapaikalle kotiinsa. Sen jälkeen Leila Mäkinen suoritti pöytäviirin esittelyn ja kertoi sen syntyvaiheista.

Seuran vuosikokouksessa 14.2.1991 Matti Koittola sai viidennen numeroitun pöytäviirin. Hän on vuodesta 1981 alkaen toiminut aktiivisesti eri tehtävissä seurassamme: tilintarkastajana, hallituksen jäsenenä ja varapuheenjohtajana sekä lukuisten retkien järjestäjänä.

TSS:n sukututkimuspäivä 19.1.1991

Tänä vuonna saapui Sampolaan sukututkimuspäivää viettämään suuri joukko väkeä eri puolilta maamme. Ilmoittautuneita oli 221, ja heidän todettiin tulleen kolmeltakymmeneltä seitsemältä eri paikkakunnalta. Sää suosi ja esitelmien otsikot olivat mielenkiintoisia. Tervehdyksien jälkeen saimme kuulla lääketieteen tohtori Matti Salon esitelmän sukututkimuksen merkityksestä lääketieteelle. Kirjastonhoitaja Anni Pakarisen aihe oli pukuhistoriallinen. Akateemikko Pertti Virtaranta kertoi Tverin karjalaisista.

Sampolan aulaan oli perinteisesti järjestetty näyttely, jonka yhtey-

dessä oli tilaisuus Sukutietotekniikka ry:n jäsenten opastamina tutustua tietokoneen käyttöön sukututkimuksessa.

Seuramme julkaisujen myynti oli sukututkimuspäivänä hyvin vilkasta. "Päivän uutuutena" ilmestyi silloin Esipolvitauluja 1-4:n HAKEMISTO. Tämän hakemiston laatiminen oli ollut hyvin hankalaa ja paljon työtä vaativaa. Työhön osallistui sen eri vaiheissa toistakymmentä seuramme jäsentä. Monista ahkerista uurastajista mainittakoon tässä yhteydessä ainoastaan Heikki Heino, joka suoritti työn lopullisen suunnittelun ja toteuttamisen. Suuri kiitos kuuluu Jalmari Finnen Säätiölle, joka tuki tämän hakemiston painattamista myöntämällä 2000 markan apurahan.

Sukututkijoita koolla Lahdessa, Hämeenlinnassa ja Porissa

Lahden Seudun Sukututkijat järjestivät perinteisen sukututkimuspäivänsä lokakuun ensimmäisenä lauantaina, 6.10.1990. Päivä pidettiin Lahden aikuiskoulutuskeskuksessa. Meitä tamperelaisia oli siellä muutamia. Julkaisujamme oli myynnissä, ja puheenjohtajamme Raimo Vasaran näyttelyyn tuomat sukujuuritaulut herättivät vilkasta mielenkiintoa.

Hämeenlinnan maakunta-arkistossa pidettiin 21.11.1990 paikallisen sukututkimusseuran perustava kokous, johon saapui n.50 henkeä. Seuran nimeksi tuli Hämeenlinnan sukututkimusseura ja sen puheenjohtajaksi valittiin maakunta-arkiston hoitaja tri Seppo Myllyniemi. Perustavan kokouksen jälkeen tämän kirjoittaja piti esityksen omista sukututkimuksistaan ja ojensi myös uudelle seuralle Tampereen sukututkimusseuran onnitteluadressin.

Vuoden 1991 valtakunnalliset sukututkimusopintopäivät pidettiin Porissa lauantaina ja sunnuntaina 9.-10.3. Meitä sukututkijoita kokoontui Porin Suomalaisen Klubin kristallikruunujen alle lähes parisataa. Tampereen seurasta meitä oli puolisen tusinaa. Kahden päivän mielenkiintoiset esitelmät kuunneltiin ja ruuat sekä kahvit nautittiin. Näyttelyhuoneen seinällä näimme seuramme jäsenten Pekka Nuottajärven ja Sylvi Aallon työt.

Sunnuntai-iltana palasimme tyytyväisin mielin kotiin. Rahalippaammekin oli julkaisujemme myynti aika mukavasti täyttänyt.

TOTTA JA TARUA LÄNGELMÄEN VANHAN KIRKON VAIHEILTA

Längelmäki eli "Längelmä", kuten sitä vanhempina aikoina nimitettiin, mainitaan Oriveden kappelina ensimmäisen kerran vuonna 1593. Silloin Längelmäkeen kuului vielä nykyinen Kuoreveden aluekin. Vuonna 1640 pääsi Längelmäki itsenäiseksi seurakunnaksi, jonka kappeli oli Kuorevesi. Mainittuna vuonna Suomen silloinen kenraalikuvernööri kreivi Pietari Brahe poikkesi matkoillaan Längelmäelle. Hän antoi sen aikaisessa nimismiestalossa maaliskuun 24 päivänä seurakunnan perustamista koskevan asiakirjan, sekä vahvisti piispan määräyksen Matti Pietarinpoika Vanaeuksen nimityksestä Längelmäen ensimmäiseksi kirkkoherraksi. Matti Pietarinpoika oli Oriveden silloisen kirkkoherran, Pietari Jaakonpoika Vanaeuksen, poika.

Länkipohjassa oli jo Längelmäen kappeliaikoina sijainnut kirkkotupa eli saarnatupa, jossa Oriveden papit olivat käyneet silloin tällöin pitämässä jumalanpalveluksia. Mutta nyt, seurakunnan itsenäistyttyä, rakennettiin Karvian eli Kylänojan kylään oikea kirkko. Se rakennettiin paikalle, jossa Längelmäen kirkkoherrana 1753-71 toimineen maisteri Odeniuksen muistiinmerkitsemän perimätiedon mukaan eräs pappi, edellämainitun Matti Pietarinpojan nuorempi veli Johannes Pietarinpoika, oli Längelmäelle tekemällään saarnamatkalla tullut mielenhäiriöön ja surmannut erään paime-
nen. Sen jälkeen hän oli kulkenut muutamia satoja askelia veden päällä järven yli Tunkeloon ja tullut samoin takaisin. Seuraavana päivänä hän oli kuitenkin vielä saarnannut Länkipohjan kirkkotuvassa, mutta tullut sitten aivan raivopäiseksi, niin että hänen omaistensa täytyi kuljettaa hänet väkivalloin pois. Asiaa tutkittaessa tuli esiin lieventäviä asia-
haaroja, ja Johannes Pietarinpoika vapautettiin syytteestä. Jonkin ajan kuluttua hän parantui täysin terveeksi ja pääsi Oriveden kappalaiseksi vuonna 1644, sekä kirkkoherraksi vuonna 1669. (Lieventävänä asiana voitiin tuona aikana pitää esimerkiksi sitä, että syytetty tai hänen omaistensa sopivat vaikkapa rahakorvauksesta vahinkoa kärsineen osapuolen, tässä tapauksessa surmatun omaisten, kanssa.)

Asian tekee kirjoittajalle läheiseksi se, että Johannes Pietarinpoika, jonka sanotaan tehneen tämän surmatyön, on eräs kaukaisista esivanhemmistani. Tämä tieteenkin herätti mielenkiintoni asiaan, ja halun käydä tutustumassa vanhan kirkon paikkaan, jossa tämä perimätiedon kertoma murheel-

LÄNGELMÄEN VANHAN KIRKON PAIKKA

Piirros: Marja Pekantytär Nuottajärvi.

linen tekokin oli tehty. Viime kesänä siellä sitten tuli käytyä. Paikan nähtyäni heräsi halu etsiä lisää tietoa tästä jo yli 200 vuotta sitten puretusta Längelmäen ensimmäisestä oikeasta kirkosta. Jonkinverran sitä olen löytänytkin kirjallisuudesta ja lehdistä ja niistä aineksista olen kirjoitelmani koonnut.

Palatkaamme nyt kirkon rakentamiseen. Se valmistui siis jo vuonna 1641. Kirkko oli melko vaatimaton. Köyhä seurakunta kääntyi vuonna 1645 kuningatar Kristiinan puoleen pyytäen avustusta kirkonkellon hankkimiseen. Anomus tiettävästi tuottikin tuloksen, koska muutaman vuosikymmenen kuluttua, vuonna 1680, kerrottiin kellon edelliskeväänä haljenneen. Nyt anottiin majesteetilta apua kellon korjauttamiseen.

Kirkko ei ollut suuri. Se oli suorakaiteen muotoinen, pituutta oli n.16 metriä, myöhemmin lisätty kuori mukaanluettuna n.23 metriä. Leveyttä oli yhdeksän metrin verran, ja luoteissivulla kylkiäisenä ollut sakaristo oli kooltaan n.4x4 metriä. Kirkko sijaitsi metsäisellä mäenrinteellä. Längelmäveden rantaan, papinvalkamaan, oli loivasti alaspäin viettävää peltoa myöden matkaa satakunta metriä. Sieltä rannasta oli aikanaan polku kirkkoon. Tuohon aikaanhan niin pappi kuin kirkkokansakin liikkuivat paljon veneillä tässä vesirikkaassa pitäjässä.

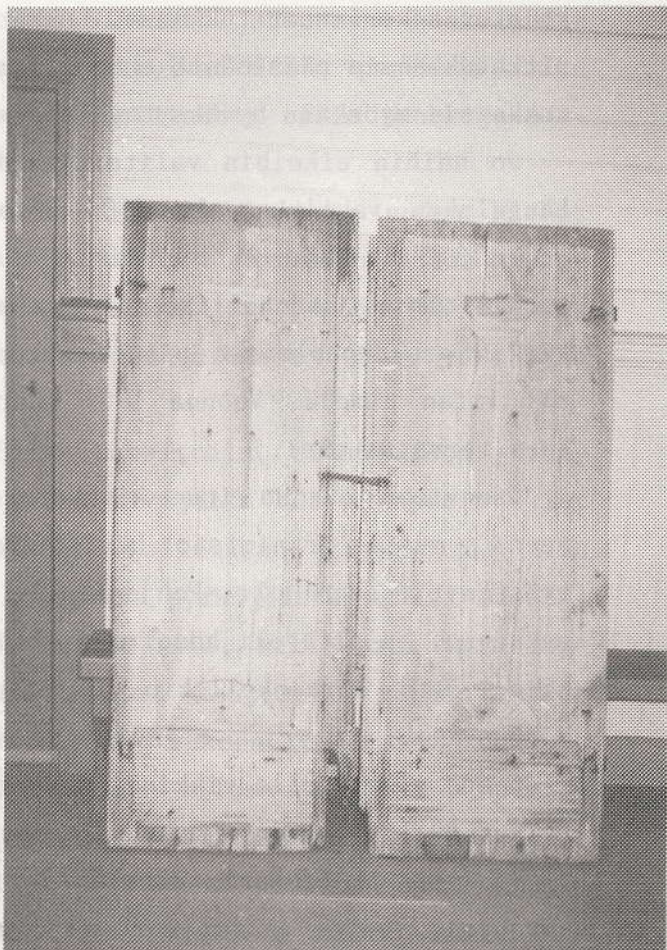
Kirkkorakennus oli pituussuunnassa lounaasta koilliseen, alttari koillispäässä, pääovi lounaaseen. Kaakkoissivulla oli pienempi vähäovi, josta johti ristikäytävä kirkkosalin halki sakariston ovelle. Saarnatuoli sijaitsi tavanomukaan sakariston puoleisella sivulla kuorin edessä, lukkarin

penkki ehkä vastapäisellä seinällä samalla kohtaa. Koristuksena on ollut luultavasti muutama puusta veistetty apostolin kuva, kenties jonkinlainen alttaritaulukin.

Ajanmittarina kirkossa oli tiimalasi. Tuon ajan kirkonkalusteisiin kuului "mustapenkki" ja luultavasti jalkapuukin. Kummankin ulko-oven edessä oletetaan olleen eteisen.

Mitään kuvaa tai pohjapiirustusta ei tästä herranhuoneesta ole säilynyt jälkipolville, mutta edellä olevien tietojen perusteella voi mielikuvituksen avulla hahmotella minkälainen kirkko on ollut ulkoa ja sisältä. Paikalta, joka on kunnostettu vuonna 1959, löytyy vielä peruskivet. Alttarin paikalle on sijoitettu muistokivi, jossa lukee: JUMALAN KUNNIAKSI JA SEURAKUNNAN RAKENNUKSEKSI ON TÄLLÄ PAIKALLA OLLUT LÄNGELMÄEN KIRKKO V:NA 1641-1772.

Kirkon kellotapuli on ollut ilmeisesti erillinen, koska puhutaan kello-tapulिन korjaamisesta ja uuden rakentamisesta. Sen sijainnista ei ole tietoa, mutta paikkaa katsellessa voisi olettaa sen olleen kirkon pohjois-

350 vuotta vanhat kirkon ovet.

Vasemmalla sakastin ovet ja oikealla kirkon ulko-ovet.

tai länsipuolella. Jos kirkkomaa eli hautausmaa on ollut kirkon ympärillä, niin se on ollut alaltaan melko pieni, sillä jo muutaman metrin päässä perustuksista maa muuttuu epätasaiseksi ja kivikkoiseksi. Näihin aikoihin haudattiin suuri osa vainajista kirkon lattian alle, joten kirkkomaan ei ehkä tarvinnut suuri ollakaan.

Nykypäivänä paikka tuntuu tavattoman syrjäiseltä. Orivesi-Länkipohjatieltä sinne on matkaa noin 2 kilometriä. Viereinen maatalo on noin 100 metrin päässä, muun asutuksen ollessa kauempana. Kirkon käytössäoloaikana lienee tie Orivedeltä Länkipohjaan kulkenut kirkon läheltä, ja ainakin vesitie on tuonut monesta suunnasta kirkkorantaan. - Paikalla pidetään nykyään kerran kesässä muistojumalanpalvelus.

Piispa Juhana Gezelius kävi vuosina 1677-1701 kaikkiaan kuusi kertaa tarkastusmatkoilla Längelmäellä. Joka kerralla hän määräsi kirkkoa tai kellotapulia korjattavaksi, milloin mistäkin. Myös kirkkokansan käyttäytymisestä piispa kanto huolta. Esimerkiksi vuoden 1682 piispantarkastuksessa annettiin määräys, että niitä miehiä, joilla oli pitkä tukka ja jotka käyttävät sitä kenties pöyhkeilläkseen, ei saa laskea ehtoolliselle ennenkuin ovat kerinneet tukkansa. Lukkari sai seistä sakastin ovella estämässä pitkätukkaisia pääsemästä ehtoolliselle. Tämän määräyksen mukaan ei pitkätukkaisia myöskään hyväksytty lapsen kummiksi eikä avioliittoonkaan.

Jo näihin aikoihin valitettiin kirkkoa ahtaaksi, eikä ihmekään, sillä Längelmäen väkiluku oli 1600-luvun lopulla, ennen suuria nälkävuosia, jo n.1350 henkeä, ja seurakuntalaiset olivat siihen aikaan velvoitettuja osallistumaan säännöllisesti jumalanpalveluksiin. (Vuoden 1695 vaiheilla kirkon etelänpuoleiset pienet ikkunat päätettiin suurentaa, koska sisällä oli liian pimeää. Vuonna 1701 määrättiin permanto uusittavaksi ja katto taas tervattavaksi.)

Isonvihan aikana itse kirkkorakennus säilyi, joskin pahoin rappeutuneena, mutta irtaimisto hävisi melkein kokonaan. Osan oli vihollinen ryöstänyt, osan oli Pohjanmaalle paennut kirkkoherra Rungius ottanut mukaansa, ja sitä oli häneltä siellä päässyt häviämään. Vuonna 1724 todettiin, että kirkonkellokin oli isonvihan aikana taas haljennut, mutta köyhä seurakunta ei pystynyt sitä korjauttamaan, vaan piti tyytyä soittamaan epäsointuisella rikkinäisellä kellolla.

Kun kirkkoa rauhan tultua tarkasteltiin, havaittiin siinä paljon vikoja. Kuorin ja lehterin alustan lattiat olivat pahasti kallistuneet, pohjoispuolen seinä uhkasi sortua ja ulkokattokin oli vuotava. Tämän jälkeen kirkkoa korjattiin. Seinät laudoitettiin ulkoapäin ja laitettiin uusi paanukatto. Vuonna 1727 seurakunta sai kiitokset siitä, että työt oli

suoritettu.

Kirkko oli jo alunperinkin tehty liian pieneksi, ja väkiluvun kasvaessa se kävi yhä ahtaammaksi. Jonkinverran lisää tilaa saatiin, kun vuosina 1736-37 jatkettiin kirkkoa rakentamalla uusi kuori kirkon koillispuolelle. Näin kirkon kokonaispituus lisääntyi yli seitsemän metriä. Uuden kuorin permanto oli muuta lattiaa korkeammalla.

Kellotapuli oli myös jo käynyt niin huonoksi, että vuonna 1738 päätettiin rakentaa uusi tapuli. Se valmistuikin jo seuraavana vuonna. Siihen hankittiin myös uusi kello, joka painoi 28 leiviskää 13 naulaa, eli n.250 kiloa.

Kuten jo edellä kerrottiin, kirkon lattian alle haudattiin ruumiita. Kaikkihan halusivat haudata vainajansa sinne, huolimatta siitä, että maksu oli 6 äyriä ja ulos kirkkomaahan hautaaminen maksutonta. Vuoden 1767 tarkastuksessa piispa määräsi: "Kun kirkon alusta on jo ruumiita niin täynnä, että siitä seuraa paljon haittaa, tästälähin ei yhtään ruumista saa haudata sinne, ellei hautoja tehdä riittävän syviksi ja peitetä huolellisesti."

Kirkon pienuus ja siitä johtuva ahtaus aiheutti jatkuvasti hankaluutta ja jopa riitoja, kun jotkut talolliset laittoivat lisää penkkejä, mikä sitten taas johti käytävien kapenemiseen. Suoritettiin uusia penkkijakoja, mutta eihän tila siitä lisääntynyt.

Niinpä sitten vuonna 1762 laitettiin vireille kysymys uuden kirkon rakentamisesta. Siihen ei vaikuttanut yksin kirkon ahtaus ja huono kunto, vaan myös se, että kirkko ja hautausmaa olivat vesiperäisellä maalla. Sen vuoksi veden nousua kirkon alla oleviin hautoihin ei saatu edes ojia kaivamalla estetyksi.

Vuonna 1767 pidettiin katselmus. Siinä havaittiin, että kirkon seinä-hirret vielä jotenkuten auttaisivat, mutta kivijalka oli alunperin ollut huono. Sen vuoksi kirkko oli nyt pahasti kallellaan. Kirkko oli niin pieni, että suurina juhlapyhinä vain kolmasosa pyrkijöistä mahtui sisään. Uuden kirkon tarpeellisuudesta oltiin yksimielisiä, sille piti vain löytää kaikkia seurakuntalaisia tyydyttävä paikka. Ehdotettiin vanhan kirkon yläpuolella olevaa mäkeä, toiset halusivat sen rakennettavaksi Hakosalmen kylään, kolmas mahdollinen paikka oli muutaman kilometrin päässä Solttilan kylässä. Hiukkaan kylääkin ehdotettiin. Paikasta päästiin yksimielisyyteen vasta monien selvitysten ja katselmusten jälkeen. Uusi kirkko valmistui vuonna 1772 Hakosalmen kylään Antti Piimäsen rakentamana. Tämä kirkko palvelee edelleen Längelmäen seurakuntaa.

Uuden kirkon valmistuttua tämä vanha niin sanottu Karvian kirkko puret-

tiin. Ne kalusteet, joita ei tarvittu uudessa kirkossa, huutokaupattiin.

Näihin päiviin saakka on säilynyt muutamia tämän vanhan kirkon kirkon esineistä. Längelmäen kirkkomuseossa säilytettävät tiimalasi eli tiimakello ja kaunis puupohjalle maalattu taulu, jossa on vuosiluku 1693, ovat ainakin peräisin vanhasta kirkosta. Nykyisen kirkon kellotornin kahdesta kellosta suurempi on ilmeisesti vanhan kirkon ajoilta, koska se on valettu Turussa 1741.

Huutokaupassa vanhan kirkon kalustoa levisi pitkin pitäjää, esimerkiksi kauniisti puuleikkauksin koristellut ulko-ovet ovat olleet ladon ovina eräässä talossa. Koristeelliset sakastin ovet olivat palvelleet huusin ovina toisessa talossa. Eräslahden Kirjasniemen talon navetan yläikkunoina sanotaan olevan kirkosta peräisin olevat kaari-ikkunat. Tuuliviiri-kin oli Attilan kylässä erään talon katolla hoitamassa entistä virkaansa, mutta on tietävästi jo hajonnut ja hävinnyt.

Edellämainitut molemmat vanhan kirkon ovet saatiin viime kesänä, Längelmäen kunnan ja seurakunnan 350-juhlavuotena, lahjoituksena takaisin kirkon haltuun. Ne ovat nyt nähtävissä nykyisen kirkon vierellä sijaitsevassa entisessä pitäjänmakasiinissa, joka on kunnostettu museoksi.

Ovien koosta voi päätellä entisaikojen kirkkokansan olleen nykyistä pienikokoisempaa. Molempien pariovien korkeus on vain 175 sm. Pääovessa on ollut leveyttä 140 sm ja kapeammassa sakariston ovessa vain 110 sm.

Kauniit, ehkä 350 vuotta vanhat ovet ovat ihmeen hyvin säilyneet, monista vaiheistaan huolimatta. Ne ovat nyt kertomassa tuon ajan kansanmiehen kädentaidoista. Niitä katsellessaan voi mielessään kuvitella sitä väkeä, joka niistä on kulkenut sisään ja ulos, iloineen ja suruineen. Paljon ne näkemästään kertoa voisivat, jos osaisivat.

LÄHTEET:

Laaksi, A.E. Oriveden ja Ruoveden seutujen kirkollisista oloista 1600-luvulla. Helsinki 1970.

Längelmäen historia II. Hämeenlinna 1954.

Aamulehti 23.6.1930

Oriveden sanomat 28.6.1990

Sukutekniikkaa Tampereella.

Juho Laesvuori

Sukututkijoilla on nykyaikaisen, kehittyneen konttorikonetekniikan avulla mahdollisuus tallentaa tutkimustuloksensa helposti luettavaan ja painoasultaan moitteettomaan muotoon. Lisäksi tietojen korjailu ja lisäys ovat erittäin helppoja. Näistä välineistä parhaimpia ovat mikrotietokone ja hyvä, huippuna laserkirjoitin. Sukutietojen tallennukseen tarvitaan myös sopivat ohjelmat.

Tietotekniikan käytön tunnetuksi tekemiseksi ja sopivien ohjelmien kehittämiseksi on maahamme perustettu vuonna 1984 yhdistys nimeltään Sukutietotekniikka ry. Se toi Ruotsista ohjelman, jonka se suomensi ja jota on myynyt nimellä Sukuohjelmisto 3.3. Tällä ohjelmalla on jo ehditty tallentaa paljon tietoa ja tulostettu ainakin kolme sukukirjaa.

Ohjelma on ehtinyt jo siihen vaiheeseen, että siitä on julkaistu uusi versio 3.5. Siinä on muutamia käyttöä helpottavia muutoksia ja uusia lisämahdollisuuksia antavia ominaisuuksia.

Sukututkimuspäivillä Tampereella tammikuussa 1991 oli esitteillä 3.3 version avulla tehtyjä esipolvi- ja jälkipolvitauluja sekä kuva-ruudulla oli nähtävissä sukuohjelman toimintaa. Kiinnostus asiaa kohtaan oli suuri ja kysymyksiä tuli runsaasti koskien itse sukuohjelmaa että myös mikronkäyttöä yleensä ja muita kilpailevia tallennusohjelmia.

Tampereen seudun sukututkimusseuran julkaiseman sarjan Esipolvitauluja neljän ensimmäisen niteen hakemisto tietokoneversiona oli myös nähtävänä kuvaruudulla. Se on tehty Paradox kortistohjelmalla ja Kysely-toiminnon avulla koneelta voitiin kysellä, satuisiko joku esivanhemmista olemaan hakemistossa. Sen käyttö

edellyttää, että koneeseen on asennettu Paradox-ohjelma ja että kysyjä osaa ohjelman käytön alkeet. Tallennustiedot ovat saatavissa kirjoittajalta. Tietoja on niin paljon, että vaativat vähintään 720 kt levykkeen.

Mikrotietokonetta sukututkimuksessa käyttäviä on Tampereen seudulla jo niin runsaasti, että syntyi ajatus perustaa oma paikallisosasto Tampereelle. Sitä varten oli kirjeitse lähetetty kutsu saapua Metsoon 15 päivänä helmikuuta perustamaan ensimmäinen paikallisosasto. Luentosali 5 oli aivan täynnä ja puhetta siellä johti pääyhdistyksen puheenjohtaja Leif Mether. Keskustelun jälkeen päätettiin, että todella perustetaan paikallisosasto, aluksi tosin epävirallisena. Kokouksessa valittiin neljä henkilöä käynnistämään toiminta ja he ovat sukunimen mukaisessa aakkosjärjestyksessä Esa Kuukka, Juho Laesvuori, Juha Räsänen ja Tom Söderholm.

Uusi osasto ei tule kilpailemaan Tampereen seudun sukututkimusseuran kanssa. Kummallakin on oma tehtävänsä. Helsingissä Sukutietotekniikka toimii yhteistyössä Suomen Sukututkimusseuran kanssa käyttäen hyväksi niitä arvokkaita tietoja, joita on tallennettu menneiden vuosien aikana. Sukutietotekniikka puolestaan tarjoaa palveluksiaan uusien keinoin ja välinein tehtyjen parempien hakemistojen muodossa. Toivottavasti yhteistyö onnistuu myös Tampereella yhtä hyvin kuin Helsingissä.

Ensimmäinen uuden osaston järjestämä tapahtuma on sukuohjelmiston version 3.5 käyttöä opastava koulutustilaisuus Sampolan ATK-luokassa 6. 4. klo 10-15. Tarkoitus on myös pitää kuukausikouksia ja jatkaa jäsenistön toivomusten mukaista neuvonta- ja opastustoimintaa siinä muodossa

ja laajuudessa kuin tarvetta ilmenee.

Sukutietotekniikan toimesta on valmistettu ohjelma Kastettu, jolla tallennetaan kirkonkirjojen tiedot kastetuista lapsista. Myöhemmin sarjaa jatketaan niin, että myös vihityt ja kuolleet saadaan tallennetuiksi tietotekniikan avulla luotuun ja ylläpidättävään hakemistoon. Ohjelma on vapaasti kaikkien käytettävissä.

Tallennustyö on aikaavievää ja hankalaa. Vaikeutena on monien seurakuntien tiedoissa olevat puutteet ja tekstit ovat paikoin vaikeasti luettavissa. Lähteenä käytetään Suomen Sukututkimusseuran toimesta laadittujen ns. Mustien kirjojen mikrofiliikortteja. Vaikeimmin luettavissa olevat kohdat täytyy käydä tarkistamassa Valtion arkistossa alkuperäisistä lähteistä. Tällä hetkellä kastettujen tietojen tallennus on tekeillä 34 seurakunnan osalta, valmiina on kolmen ja julkaisematta viiden kohdalla. Monien Tampereen seudun seurakuntien osalta työ on aloitettu. Tallennukset tarkistaa toinen henkilö kuin kirjoittaja.

Miksi sitten näin suuri vaiva ja työ tehdään uudelleen, onhan meillä Mustat kirjat ja IGI-kortisto? IGI-kortisto on vajavainen ja puutteellinen ja nimet kirjoitettu ilman skandinaavisia kirjaimia ja Mustien kirjojen kopiot ovat arkistoisia. Kun tallennukset monien vuosien jälkeen ovat valmiit, voidaan niistä painaa selvälukuiset monisteet, joita voi lukea päivänvalossa kotona milloin vain. Ei tarvitse tilata aikaa lukulaitteelle eikä mennä itse Metsoon vaikeankin matkan takaa. Niistä voidaan tehdä myös parempia mikrokortteja kuin nyt on saatavissa, kun ei tarvitse filmata heikkoja alkupe- räisiä lähteitä. Mikron omistajalla on silloin tilaisuus monipuoliseen hakuun kotimikron äärellä.

Kömmähdyksiä kirkonkirjoissa.

1722
 Sarvana -- 9-3 junnii Jöran
 1722
 28. 10. 1798
 Alla Bond's son Johan Henricson Törs if Suisto med
 Pappa Walberg Törsus of Sarvana, rigt hemma af
 Oskander af Johan Wanonius med Bona om eget Balle.

Nämä pari kopiroleikkettä Ruoveden historiakirjoista ovat jo muutaman vuoden ajan, aina mapista kurkistaessaan, aiheuttaneet mukavan mielenhyräyksen - nyt, kun niiden aiheuttamat hankaluudet ovat kaukana takana.

3.6.1722 Sarvanaan syntyi Heikki Yrjönpoika. Pappilassa kirjoihin tuli vain isän nimi Jöran. Puhtaaksikirjoittaja taas tulkitsi sen pojan nimeksi.

28.10.1798 Sarvanassa vihittiin Heikin pojantytär Vappu Yrjöntytär Länsi-Teiskon Toltaan vanhimman pojan Matti Juhonpojan kanssa. Kirjoihin sulhaseksi merkittiin Juho Heikinpoika.

Paluumatkalla pappilaan on järvellä voinut olla sade tai myrsky, joka on tuhonnut muistiinpanot. Myös pitojen tarjoilulla saattaa olla osansa unohduksiin.

SUVUN MERKITYS LÄHI-IDÄN MUSLIMILLE

Kiinnostukseni islamilaisen perheen rakenteeseen, avioliittoon ja eri jäsenten rooliin perheessä virisi asuessani heidän parissaan 1980-1982 Itä-Jerusalemossa. Vierailin myös Länsirannan ja Siinain beduiiniperheissä sekä osallistuin Jerusalemin hebrealaisen yliopiston kurssille, joka käsitteli mm. kyseistä aihetta. Pohjana kuvaukseen käytän myös kirjallisuudesta ammentamiani tietoja.

Lähi-idän perhe- ja sukuyhteisöjen rakenteessa vallitsee yllättävän paljon piirteitä, jotka niille olivat ominaisia jo ennen Muhammedin aikaa (570-632 e.Kr.). Beduiinien keskuudessa vallinnut selkeärajaisuus genealogisessa hierarkiassa (perhe, suku, heimo) on vielä tänään nähtävissä arabien parissa useissa arabimaissa. Muhamettilaisuuden myötä järjestelmä vaan on saanut lisäpiirteitä ja säännöksiä. Beduiinit ovat pohjimmaltaan hyvin uskonnollista väkeä. He eivät kuitenkaan tunne Koraanin sanomaa niin tarkoin kuin kylien ja kaupunkien arabit. Tästä syystä beduiinit ovat säilyttäneet elämänpiirissään muita arabeja enemmän pakanuudenaikaisia tapoja ja säädöksiä.

Heimo

Heimo eli klaani käsittää suvut, joilla on yhteinen esi-isä muutaman sukupolven takaa. Ei ole harvinaista, että arabi pystyy luettelemaan esi-isiään 3-5 sukupolvea, jopa seitsemän sukupolvea taaksepäin. Arabit ovat ylpeitä omasta heimostaan. Sen arvostusta pyritään kohottamaan. Yksittäisten jäsenten teoista ja toiminnoista koko heimo on vastuussa.

Maaseudulla saattaa yksi heimo muodostaa yhden kylän. Heimon johtajan, seikin, velvollisuus on kuunnella alamaisiaan ennenkaikkea sosiaalisissa asioissa, mutta myös koota yhteen palvelemaan Allāhia, keskustelemaan politiikasta ja muuten vaan tarinoimaan. Seikiksi valitaan heimon vanhemmista miehistä arvostetuin.

Arabilapselle annettu nimi paljastaa usein paitsi isän, myös jopa sukupolvien takaisen esi-isän. Sen avulla korostetaan verisukulaisuutta heimon eläviin ja kuolleisiin jäseniin. Esimerkiksi hiljattain oli lehdessä juttu eräästä irakilaisesta islamilaisesta oppineesta, mullahista, joka oli joutunut pakenemaan Saddām Husseinia ja asuu nyt Syyriassa.

Hänen nimensä on Mohammad 'Ali Hama-dan Tabatabai. Mohammad lienee puhut-
telunimi, Ali isän nimi, Hamadan jonkun esi-isän nimi. Viimeksimainittu
vastaa sukunimeä. Tabatabai puolestaan on arvonimi, joka kertoo tämän
Mohammadin polveutuvan suoraan sekä äidin että isän puolelta Mohammadista.

Tuttavallisessa keskustelussa puhuteltavaa nimitetään hänen vanhimman
poikansa mukaan. Esimerkiksi minua sanottiin imm Ja'qūbiksi, Jaakon äidik-
si ja miestäni abu Ja'qūbiksi, Jaakon isäksi, Jaakko-poikamme mukaan.
Nykyään tämä puhuttelunimi saattaa olla keinotekoinen eikä välttämättä
kerro, että esimerkiksi Abū Hasan olisi Hasanin isä. Useimmiten tämänkal-
taisessa tapauksessa miehellä ei ole lainkaan poikia. Abu il-banāt on
epäkohtelias nimi miehelle, jolla on vain tyttöjä.

Eri heimojen sisällä perheitten väliset siteet ovat niin kiinteät,
että monet Lähi-idän sukututkijat pitävät heimoa itse asiassa useamman
perheen muodostamana jättiläisperheenä. Kiinteän asutuksen alueella kylä-
yhteisöt ovat oikeastaan juuri tätä luokkaa perhettä eli yhtä ja samaa
heimoa. Vastakohtana heimon sisäiselle kiinteydelle heimojen väliset
siteet ovat perinteisesti olleet löyhät niin beduiinien kuin myös muiden
arabien parissa. Kuuluisiksi ovat tulleet beduiiniheimojen väliset ryös-
töretket samoin kuin arabialaiset pilkka- tai häväistysrunot, joilla kylien
ja kaupunkien asujat ovat muinoin solvanneet vierasheimolaisia. - Viime-
aikaisia Saddām Husseinin raakalaismaiselta kuulostavia lausuntoja vihol-
lisistaan on verrattu näihin pilkkarunoihin.

Yhteiskuntarakenteen kehittymisen myötä arabiheimojen välit ovat jon-
kin verran lujittuneet. Arabiheimot muodostavat kansoja, kansat arabikan-
sojen liiton. Tosin heimojen välistä löyhyyttä on nähtävissä myös nykyi-
sin. Sanotaan, että esimerkiksi Libanonissa rauhan saavuttamisen pääes-
teenä ovat eri klaanien väliset jatkuvat erimielisyydet.

Jos mennään hierarkiassa kansa-astetta korkeammalle tullaan tasolle,
jossa vain uskonto on yhdistävä side. Puhutaan islamilaisten kansojen
yhteydestä. Sanonta "vain uskonto" kuulostaa huonolta, kun ajattelee
kuinka voimakkaana islamin laki, shari'a, ulottuu elämän ja yhteiskunnan
kaikille alueille.

Shari'assa on monia primitiivisiä piirteitä, jotka pohjautuvat esi-
muhamettilaisiin pakanallisiin oikeuskäsityksiin. Lakiin on kyllä tehty
muutoksia, toisissa maissa enemmän (Turkki), toisissa vähemmän. Käytän-
nössä kuitenkin esim. verikosto on vallalla vielä yleisesti. Jos joku
heimon jäsen tulee murhatuksi on heimon velvollisuus kostaa tappamalla
murhaaja tai joku hänen sukunsa jäsen. Jos joku ajaa autolla kuoliaaksi
islaminuskoisen arabin, on kuoleman tuottaneen henki vaarassa. Eräs keino

välttää kuolemanrangaistukselta on veriraha eli verisakko. Kuoleman aiheuttanut hyvittää tekonsa maksamalla kuolleen sukulaisille huomattavan summan rahaa. Beduiineilla maksuvälineenä voi olla esimerkiksi kameli.

Perinteinen islamilainen arabiperhe

Islamilainen perhe ei ole ns ydinperhe, jollaisia useimmat meikäläiset perheet nykyisin ovat. Se on suurperhe, johon kuuluu yksi vanhempi mies, jolla on yksi tai pari vaimoa, naimattomat tyttäret ja pojat sekä naimissa olevat pojat perheineen. Koska perhe on perusyksikkö ja keskeisin instituutio islamilaisessa yhteiskunnassa, sen sanelemia sääntöjä arvostetaan julkisia säädöksiä enemmän.

Perhe on **patriarkaalinen**: Isällä on lähes rajaton määräämisvalta perheeseensä nähden. Mm. lapset ja perheen omaisuus kuuluvat yksin hänelle.

Perhe on **patrilokaalinen**: naimisiin jäätyään poika jää asumaan vanhempiensa kotiin. Tästä on paljon poikkeuksia, varsinkin kaupungeissa.

Polygamiaa, moniavioisuutta, esiintyy vielä etenkin maaseudulla. Miehellä on lupa pitää 1-4 vaimoa, naisella vain yksi mies. Miehen velvollisuus on huolehtia tasapuolisesti jokaisesta perheestään.

Länsirannalla kyläilin perheissä, joissa saman katon alla asui isännän lisäksi pari kolme vaimoa lapsineen, kukin omassa huoneessaan. Kullakin vaimolla näytti olevan vuoroviikkonsa huolehtia miehen ruuasta, pyykistä ja muista tarpeista. Siinailla tutustuin kamelinajaja Emiriin, beduiiniin, jolla oli kaksi telttaa noin parin sadan metrin päässä toisistaan. Niissä asuivat hänen kaksi vaimoaan lapsineen.

Endogamiaa suositaan: tytär naitetaan sukulaispojalle, tavallisimmin isän veljenpojalle. Endogamian katsotaan vahvistavan ryhmän kiinteyttä. Jos vieraan heimon poika nai tyttären, ääritapauksessa tytön suku alkaa pitää häntä vihollisen leiriin kuuluvana.

Suurta lapsimäärää suositaan. Tämä on eräs tapa lisätä islamilaisuutta maailmassa. Poikalapsen syntymä on suuri onni. Tapausta juhlitaan jakamalla makeisia naapuriston lapsille. Miestä, joka kuolee jättämättä jälkeläisiä, säälitään.

Avioliiton solmiminen

Perinteisesti avioliitot solmitaan nuorina. Vanhemmat toimivat lapsensa puolison valitsijoina. Tavallista on myös, että äiti ja tytär etsivät puolison perheen pojille. Kysymys on naimakaupasta, jossa ei aina kysytä

nuorten mielipiteitä. Sulhasen varallisuus on tärkeä asia. Väitetään, että ns järjestetyt avioliitot ovat onnistuneempia kuin nuorten itsensä päättämät liitot.

Hääjuhlaa edeltää virallinen kihlaus ja avioliittosopimuksen allekirjoitus. Varsinaisia uskonnollisia hääseremonioita ei ole. Muslimihäissä, joihin osallistuin, ainoa mies oli sulhanen!

Odotimme mieheni kanssa jännittyneinä ensimmäisiä muslimihäitä, joihin meidät oli kutsuttu kunniavieraina. Hääät olivat kaksipäiväiset. Ensimmäisenä päivänä kokoonnuttiin morsiamen kotiin. Sinne pääsi vain naisväkeä. Mieheni istui kylän puistossa morsiamen isän kanssa ja toivoi juhlan pikaista loppumista! Minä sain olla mukana villissä menossa, kun naiset lauloivat ja tanssivat. Laulut sisälsivät lähinnä elämänohjeita morsiamelle. Aikaisemmin hääjuhlaa kesti koko viikon.

Seuraavana päivänä hääät jatkuivat sulhasen kotona. Mieheni ei päässyt näkemään edes vilausta morsiusparista, koska hänen oli istuttava miesten huoneessa tunteja kestävä juhlinnan ajan. Miesten osalta se oli pelkkää juttelua ja kahvinjuontia. Juhlahuone oli tungokseen asti täynnä naisia. Morsian ja sulhanen istuivat korokkeella lähempänä kattoa kuin lattiaa. Sulhasella, Kuwaitissa työskentelevällä insinöörillä, oli tavallinen eurooppalaismallinen puku, morsiamella, kauniilla matematiikan opettajalla, viehättävä valkoinen hääasu. Laululla saateltiin morsianta miehelään ja laulua säesteltiin kilistelemällä juomalaseja yhteen sormien välissä.

Naisen asema perheessä

Tytön moraalista käyttäytymistä tarkkaillaan. Hairahduksista oa koko perhe vastuussa. Rangaistuksen toimeenpano kuuluu isälle tai veljelle. Eräässä tapauksessa, josta kuulin, rangaistuksena oli käytetty tytön kauneuden tuhoamista polttamalla hänen kasvonsa ja rintansa. Tyttö joutui sairaalaan ja plastiikkakirurgi yritti kaikkensa paikatakseen mitä paikattavissa oli. - Myös avioituneen naisen hairahduksesta voi seurata ruumiillinen rangaistus.

Miehelään meno ei aina suinkaan miellytä tyttöä. Joko puoliso ei miellytä häntä tai hänen on muuten vain vaikea irrota kotoaan. Äiti-tytär-suhde, kuten myös isä-poika-suhde, on yleensä emotionaalisesti paljon kiinteämpi kuin länsimaissa.

Vaimon velvollisuus on hoitaa kotaskareet sekä osallistua pelto- tai muihin töihin. Lastenhoito kuuluu vain naisväelle. Poikalasta hemmotellaan enemmän kuin tyttöä. Häntä imetetään jopa 3-4 vuotta. Äiti pukee

pojan hameeseen, jotta "paholaisen silmä" luulisi häntä tytöksi ja välttäisi vahingoittamasta häntä.

Naisen sairastuessa tai kohdatessa muita vaikeuksia hänen on helppo saada apua ja henkistä tukea suvun muilta naisilta. Muutenkin miesten ollessa päivät pois kotoa naiset kokoontuvat mielellään toistensa koteihin tai vedenhakumatkoilla kaivolle rupattelemaan. Se on sitä itämaisen naisen vapautta.

Tytöillä on perheessä poikia vähemmän taloudellisia velvoitteita. On tavallista, että pojat avustavat rahallisesti siskojen koulutusta ja naimisiinmenoa sekä maksavat vanhemmilleen asumisestaan heidän kodissa. Poikkeuksellisesti myös tytär, mikäli omaa hyvän toimen, joutuu maksamaan veljiensä koulutuksesta. Jos tällainen tytär avioituu aikaisin, merkitsee se vanhemmille taloudellista menetystä.

Kuolema ja perintöoikeus

Kuolemansairaasta omaisesta lähetetään tieto suvulle, ja pian kuolinvuoteen äärellä on sankka joukko surijoita, lähinnä naisia, jotka itkevät ääneensä ja häpeilemättä. Kuolevalle lauletaan ja esitetään lohdutuksen sanoja. Hänen viimeisiä toivomuksiaan kuunnellaan.

Puolison tai isän kuolema tietää naiselle huomattavasti suurempaa menetystä kuin miehelle emotionaalisessa, psykologisessa ja taloudellisessa mielessä. Hänen saavuttamansa asema perheessä on ollut suuresti riippuvainen puolison tai isän asemasta. Naimisissa olevan naisen kuoltua suvun muut naiset ovat velvolliset vastaamaan hänen aviopuolisonsa talouden- ja lastenhoidosta. Täysin orvoiksi jääneitten lasten holhoojan rooli kuuluu miehen vanhimman veljen perheelle.

Koraanissa on tarkat määräykset eri perheenjäsenten perintöoikeudesta. Perijöitä ovat vaimo (vaimot), lapset sekä vainajan sisarukset ja vanhemmat. Naispuoleisten suvun jäsenten perintöosuus on miespuolisten osuutta huomattavasti pienempi. Lapsiperheessä vaimon osuus on teoriassa yksi kahdeksasosa miehen omaisuudesta, käytännössä ei mitään.

Avioero

Mies voi erota vaimostaan toistamalla kolmasti erohalunsa kahden todistajan läsnäollessa. Naisen eroaminen miehestä on huomattavasti mutkikkaampi. Eron tullen lapset ja perheen omaisuus jäävät miehelle. Miehelle myönnetään ero välittömästi. Naiselle vasta kolmen kuukauden päästä,

sillä on varmistuttava, ettei hän ole raskaana, eli kannan miehen omaisuutta kohdussaan. Eronneena hän palaa tyhjin käsin vanhempiensa kotiin. Uuteen avioliittoon eronneella naisella on oikeus, joten tässä mielessä häpeämerkkiä ei muuten monia henkisiä kolhuja kokeneeseen naiseen isketä.

Nainen ja ihmisoikeudet arabimaailmassa

Arabinaiset ovat heränneet kohottamaan asemaansa perheessä ja yhteiskunnassa. Yhä useampia merkkejä vapautumisesta on näinä aikoina näkyvissä etenkin kaupungeissa ja ylemmissä sosiaaliryhmissä. Vastakkaiset ääriesimerkit ovat peräisin pääasiassa maaseudulta. Naiset vetoavat YK:hon, joka taistelee sukupuolten välisen tasa-arvoisuuden saavuttamisesta kaikissa maapallon maissa. Mainittakoon, että islamilaisuuden alkuaikoina säädökset, jotka koskevat perhettä, olivat osin lievempiä kuin myöhemmin. Patriarkaalisessa yhteiskunnassa siihen on helppo lisätä määräyksiä, joita ei löydy koraanista ja joita Muhammed ei esittänyt. Eräs tällainen säädös on se, joka määrää naiset peittämään kasvonsa hunnulla.

TUTKIMUKSIA

TURUN MAAKUNTA-ARKISTOSSA

Lyhyet selvitykset, tarkistukset yms.
nopealla toimitusajalla.

Huomaa: Turun ja Porin läänin
perukirja- ja lainhuutokortisto
Turun maakunta-arkistossa.

Pasi Kuusiluoma

Yo-kylä 46 A 16, 20510 TURKU

p. 921-375 162

Tarinaa Ruovedeltä ja totta Keihäsjärveltä

Oli todellista juhlaa kuunnella laskiaistiistain esitelmää. Paitsi että se oli erittäin hyvin rakennettu ja esitetty, siinä puhuttiin juuri niistä asioista, joiden selvittäminen on niin tärkeää ja vaikeaa.

Kun muutamme esivanhempamme nimistä todellisiksi historiallisiksi henkilöiksi, niin asetamme heidät siihen aikaan, jota he elivät, sidomme heidät paikkaan, missä he elivät, etsimme heidän kohtalonsa. On paljon asioita, mitä me voimme saada selville: puumerkki, kirkonpenkki, tai ehkä jokin peltotilkku, jonka he ovat raivanneet ja sitten jättäneet sille nimensä.

Keihäsjärven Heikki Joosepinpoika on Kurun ennätysmies lapsionnensa vuoksi. Vai oliko hänellä onnea? Puhtaaksikirjoittaessani hänen perhekorttiaan ajattelin surullisena, että hän seisoi monta kertaa haudan luona. Viisitoista lasta hän saattoi hautaan...kymmenen kertaa vietettiin häitä. Vaikka on hiukan vaikeaa arvioida "kuinka hyvin naimisiin lapset pääsivät", ainakin useimmat avioituivat suuriin taloihin, ja nimenomaan pitäjän huomattaviin sukuihin. Kurun, Teiskon ja Ruoveden historiankirjathan ovat vanhimpia säilyneitä, vaikka ei niistäkään ole kaikki osat säilyneet vahingoittumattomina. Ruoveden kirjoista puuttuu lehtiä, Teiskon kirjoista on lehtiä turmeltunut ja lisäksi niissä on myös virheitä. Oman vaikeutensa tuottaa myös se, että saman perheen jäseniä on haettava kaikista näistä kolmesta seurakunnasta, siitä huolimatta, että perhe on kuitenkin koko ajan asunut samassa kylässä ja talossa.

Heikki Joosepinpoika eli Henrik Josephsson eli maamme historian ehkä vaikeimpana aikana. Hän syntyi vuotta ennen suuria kuolonvuosia, jolloin Ruovedellä kuoli sivumäärällä arvioiden enemmän ihmisiä kuin seuraavan kolmenkymmenen vuoden aikana. Tämähän ei sinänsä ole totta, sillä seuraavat kuolonvuodet olivat jo 1709, ja isonvihan vuodet kantoivat myös raskaan veron seudun väestöstä.

Nyt haluankin yhdistää sen mitä tiedetään siihen mikä on tarinaa. Tarinat kertovat piilopirteistä suurissa erämaissa, ja historia kertoo vihollisen niitä löytäneen. Laskiaistiistain esitelmä kertoi, että mitään teitä Kurussa ei ollut... He siis asuivat kuitenkin vaarallisen sotatoimi-alueen turvallisemmassa osassa, ne kurulaiset.

Selvää myös on se, että seurakunnan toiminta oli osittain lamassa,

ei voitu ylläpitää rekisteriä yhtä hyvin kuin rauhanaikana.

Lukiessani vuoden 1697 kuolinluetteloja tuntui riipaisevalta todeta, kuinka suuren mahtitalon isännän veli oli poikansa kanssa "kuollut maantielle"...ja kahdeksan kerjäläislästä. Vanha tarina kertoo, että Ritonieemeen oli tullut kaksi kerjäläislästä, ja emäntä oli ajanut heidät pois. Emännän lapset kuitenkin olivat tavanneet nämä rääsyläiset ja vaihtaneet vaatteita näiden kanssa. Kun lapset olivat palanneet kotiinsa, äiti ei ollut tuntenut heitä, vaan hämärissä huutanut: "Ettekö usko, kun jo kerran ajoin teidät pois", ja sulkenut oven heidän edessään. Seuraavana aamuna lapset olivat löytyneet kuoliaaksi paleltuneina oven takaa, ja emäntä oli menettänyt järkensä.

Onko tuo tarina totta? Miksi se on elänyt liki 300 vuotta? Jollain tavalla se kuvastaa sitä aikaa, jota silloin elettiin, sitä, kuinka jokaisen oli pidettävä puoliaan, mutta kuitenkin tunnettava vastuunsa myös lähimmäisestään. On vanha sananlasku: "Älä anna siunauksen kulkea talosi ohitse."

Palatakseni Heikkiin Keihäsjärvellä, hän oli syntynyt 9.1.1696. Hänen isänsä Jooseph Heikinpoika oli avioitunut vuotta aikaisemmin Beata Matintytär Ikosen kanssa. Jooseph oli kirkon kuudennusmies, ja hän kuoli 29.12.1733, 68-vuotiaana. Beata kuoli 4.10.1731, 54-vuotiaana.

Heikki Joosepinpojalla oli kaksi vaimoa. Ensimmäinen oli Liisa Sipintytär. Heikin ja Liisan avioitumisesta ei ole merkintää, mutta ensimmäinen lapsi syntyi 1724, ja Liisa kuoli 19.5.1733, 35-vuotiaana, kaksi viikkoa kuudennen lapsensa syntymän jälkeen. Liisan syntyperä on tavaltaan tuntematon, mutta Sigfrid-nimi on niin harvinainen, että se antaa oman vihjeensä. Se esiintyy vain Murolekosken Rikalassa ja Suutarilassa. Isää en ole löytänyt, mutta 1742 Keihäsjärvellä on kuollut Matti Sipinpoika, joka oli Murolekoskelta, ja Vappu Heikintytär, syntyisin Suutarilasta. Nimet kertovat omaa salaperäistä kieltään sukulaissuhteista, joita on vaikea selvittää. Kun lisäksi tähän vielä, että Kekkosen sotamiehen Jöran Högin puoliso Brita Sigfridintytär on vihitty Kurussa (Kekkonen-Kåski 1729) ja hän on rippikirjan mukaan kotoisin Kurun Koskelta, niin arvailullekin on paljon sijaa, mutta kummallisesti sukulaissuhteet kietoutuvat kiehtovaksi vyyhdeksi. Samanlainen elämisen ja eloonjäämisen voima kantautuu näihin päiviin asti.

Liisa Sipintyttären lapset selviytyivät aikuisiksi yhtä kuolleenasyntyntä lukuunottamatta, mutta Heikki Joosepinpojan toinen vaimo Kirsti Ristontytär oli huono-onnisempi. Liisa Sipintyttären lapset syntyivät 1724-26-28-30-31-33. Hän siis imetti lapsiaan, ja he syntyivät, yhtä

lukuunottamatta, kahden vuoden välein. Kirstin esikoinen syntyi 7.9. 1734, ja hänet oli vihitty 28.11.1734? Kirstin seitsemäs lapsi syntyi 25.4.1740. Näistä seitsemästä kolme kuoli, neljä avioitui ja jatkoi sukua. Seitsemannen lapsen jälkeen Kirsti sai pienen hengähdystauon, vasta helmikuussa 1740 syntyivät kaksoset Antti ja Kirsti. Heidän kohdallaan en ole löytänyt merkintää kuolemasta, mutta seuraavana vuonna syntyi taas Kirsti, joka kasvoi aikuiseksi ja avioitui. Vain osa lapsista on viety rippikirjoihin, ja historiakirjassakin täytyy olla puutteita, koska syntyy lapsia, joista ei ole merkintää kuolleitten luettelossa ja kuolee lapsia, joista ei ole merkintää syntyneissä. Kaksi seuraavaa Kirstin lasta löytyy molemmista, mutta sitten kuolee 5-vuotias Anna, jonka syntymää ei ole merkitty. Seuraava Anna kuitenkin kasvaa 14-vuotiaaksi ja kuolee 1765. Seuraava tytär, Agneta, avioituu leskimiehen kanssa. Tuomaksen kohdalta en löytänyt kuin syntymämerkinnän 1754. Vuonna 1756 syntyy jälleen kaksoset, jotka molemmat on merkitty kuolleiksi. Toinen kuitenkin kasvaa aikuiseksi ja avioituu.

Kirsti, joka siis synnytti 18 lasta, kuoli 24 vuotta nuorimpien lastensa syntymän jälkeen, 13.2.1780, 69-vuotiaana. Hän ei varmaankaan ollut mikään heikko nainen, mutta rivien välistä voimme lukea, ettei hänellä ollut mahdollisuutta imettää lapsiaan. Sehän oli siihen aikaan ainoa ehkäisykeino. Kirstin nuorimmista lapsista useimmat kuolivat, mutta hänen omasta elinvoimastaan kertoo se, että hän saavutti sen ajan mittapuuta käyttäen huomattavan korkean iän. Aviomies Heikki kuoli 1773, 77-vuotiaana. Kirsti eli leskenä 7 vuotta miehensä jälkeen. He kumpikin ehtivät nähdä suuren joukon lastensa lapsia. Raamatussa sanotaan: "Ihmissen suurin onni on nähdä lastensa lastenlapset".

Heikin ja hänen vaimojensa lapsuutta ja nuoruutta varjostivat isonvihan kauhut ja parasta aikuisikää pikkuvihan aika. Silloin taas kerran herrojen hulluudelle haettiin maksumiestä suomalaisen talonpojan selkänahasta. Työkykyiset miehet vietiin kahleissa kuolemaan sotaan. Heidän elinaikanaan oli kahdet suuret nälkävuodet, oli epidemioita, mitkä kulkiivat armeijan jäljessä, mutta he selvisivät kuitenkin.

Oikeastaan minä olen ylpeä näistä ja kaikista muistakin esivanhemmistani. (Se minun esiäitini oli tämä Liisa Sipintytär.) Heikki Josephinpoika on säilyttänyt kyvyn puhutella meitä vuosisatojen takaa. Hänen tarinansa panee ajattelemaan, hänen kanssaan hiljentyä surussa, iloitsee hänen lastensa syntymästä, miettii kummien sukulaissuhteita, hääjuhlien vieraslistaa, arvioitsee myötäjäisten suuruutta. Briitta ainakin sai torpan...

Yksi asia minua huolestuttaa: mitähän minun jälkeläiseni miettivät minusta kolmensadan vuoden kuluttua? Onneksi he eivät kuitenkaan voi saada selville koko totuutta.

Torppari kontrakti

- Sahastin kartanum ams kuuluvasta Sillaupään torppiin
osan minä torppariksi Mikko Mikonpoika Auranalla ehdoilla
- 1° Tekiä torppari minulle vuodessa joka viikko kaksi hevostyö-
päivää omalla hevosella ja ruualla niin myös kunkkipäiviä ton-
nein mukaan ja koska kanta kasketaan ja nauttii hän viime-
mainituista pienen kappaan ruokaa eli talon ruokaa päivittäin
Torppari tekee myös talon kuulusep taloon sitä puhdetyötä kun
määrätään ja kohdullista on, sekä torppaan vuoroon toisten torpparien
kanssa talon riikkiä, survas felut ja "kittää" pellavat ja kumpit.
- 2° Tulen torppariin joka vuosi tehdä omalla hevosella ja puolella
kaksi matkaa siihen kaupunkiin, johon minä määrään ja si kuo-
malla sekä edes että takaisin, taikka suorittaa, taltoni mukaan,
tällamoisen matkan seitsemään hevostyöpäivään eli rahassa ma-
kajainpää jälkeen
- 3° Parantaa ja ylläpitää torppari hämm määrätyn osan talon
vattamaantiestä, sekä yleisesti toisten torpparien kanssa niin sahastin
kartanosta Ottilan portille.
- 4° Edesvastaa torppari kaikista torppiin kuuluvista veroista
- 5° Maksaa torppari minulle vuodessa: yhden (1) liiviskän heivää
kuivnoita, kuusi (6) nautan pientä pellavanlankaa, yhden (1) nau-
lan humaloita, yhden kappan puolajia, neljä kappaan tuoreita
kuoreita sekä joka kolmas vuosi yhden karjankäymen mullikun
jotka myös voi talton mukaan suorittaa rahassa: 22 markkaa.
- 6° On kaikki kaskenpöytä ja metsäntuottoen myyminen kovasti kii-
tetty; torppari myös ei saa ottaa pärepuuta ^{eli hakajia} muualta kuin hä-
nen talosta määrätään ja on torppari velvollinen vetämään
metsästä ei ainoastaan latvat ja aksat kadlamiesta puistaan
vaan myös nel puut, joista hän hakaja bonnaksi on ottanut,
- 7° Edesvastaa torppari kaikkiin torppiin kuuluvien heimonit

latojen ja aistain ^{kyvistä} ~~laillisista~~ tilasta ja rakentaa ruodenhuo-
naksi talon niin pian kuin vanha ei enää parautumisen
saava kunnolliseen tilaan; aittaa panee torppari vuorossa
vähintään 200 siivospäivä.

8° On torppari velvollinen perkaamaan ja ajittamaan ^{mittejänsä}
ja jos mahdollista kylväämään ne heinänsiemenellä; joissamuut-
taessansa pitää hänen torppiin jättämää kolmekymmentä²⁰
leiviskää heiniä ja parman alkia. Muuten hän ei millään²²
ehdolla saa myydä eläimenurokaa, vaan korjaa sitä ta-
loon astettavaksi.

9° Pitää torpparilta joissamuuttaessansa olla sonnitetty²³ ~~soinnitetty~~
kylvättynä puoleltaista tyrmäriä itäviä rukiita sekä suvi-
kylvöjellään kynnettyinä.

10° Pitää torppari määräämällä paikalta revättää tarhale-
sunnaksi vuorossa vähintään sata kuormaa kuusenhalokoj-
sella lehdonottoon käyttämään ainoastaan pienempiä puuta ja pu-
saita piirinsä sisällä.

11° Torppari ei saa antaa lyhyttä aumaa ittelisiä ²⁴ ~~siis~~ muuta
loppaa kausa.

12° Jos torppari lähtee torpista joissamuuttamaan, ilmoitellaan talitonsa
minulle ennen 1 päivää elokuuta ja tulee hänen muuttamaan
raavaus marianpäivään; jos isäntä muutosta halua ²⁵ ~~ylös~~ kano-
taan torppari ennen Tiomaaupäivää lauantaihuhtikuuta, jos
lasta kontraktia ei rikota, ja torppari muuttaa kolme kuukau-
den perästä. — Salustin kartanossa, 22 p. Helmikuuta v. 1872.

Antu Freden

Tässä kontraktissa olen minä ²⁶ ~~lyhtyväinen~~ ²⁷ ~~lyhtyväinen~~. Paikka ja
päivä edellämainittu.

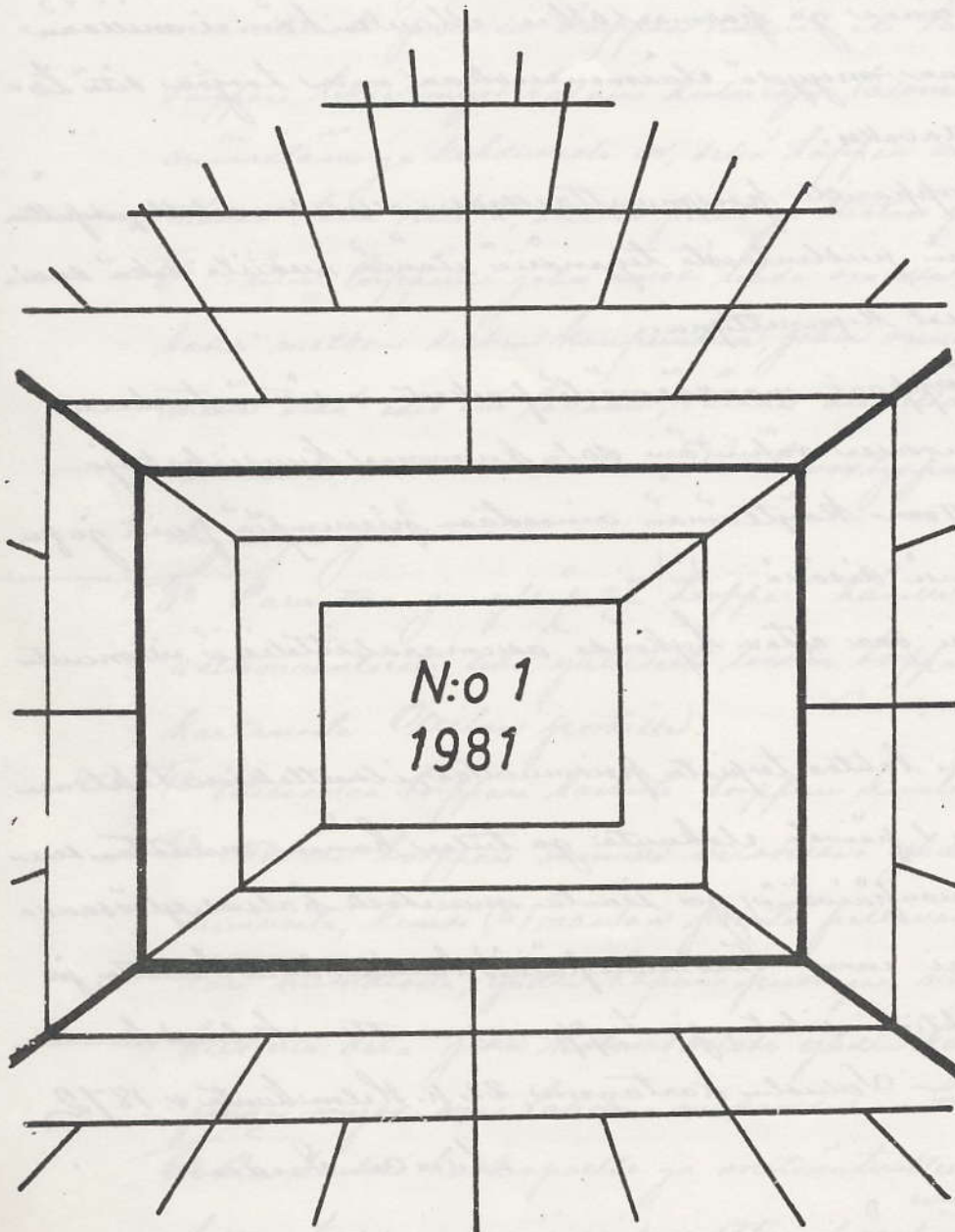
Mikko Mikonpoika

Torppari

Elias Antinpoika Tikhala

Isak Stenhalin

ORPANA

Tampereen seudun sukututkimusseura r.y.

1. Toimituskunta
toivoo.
2. J.O.Räsänen:
Tavoitteellisuus
sukututkimuksessa
6. Entäs sitten
kun aineisto
on koottuna?
9. Eila Vihtiälä:
Onko suvussasi
Suurmiehiä?
12. K.Haapanen:
Verotuksesta
keskiajalla

Kansilehti:
Kalevi Mäki-Kihniä

Sattuma sukututkimuksessa.

Sattumia löytyy aina silloin tällöin muualtakin kuin sotapojan keitosta. Joskus sukututkimussoppaa hämmennellessä saattaa kauhaan sattua kimpale, joka osoittautuu todelliseksi herkkupalaksi. Useimmiten "julkkiksen" löytyminen esivanhemmistä aiheuttaa makuelämyksen, mutta kohdalleni sattui toisenlainen tapaus, josta en malta olla kertomatta.

Kaikki alkoi v.1972 lomamatkalla Jugoslavian Petrovacissa rannalla löhötessä. Kysyin matkalla mukana olleelta teiskolaiselta isäntämieheltä josko hän joskus tulevaisuudessa myisi omistaan tai ilmoittaisi tietooni naapureiden myynnissä olevista lomamökkitonteista. Vastaus oli: "Eiköhän se siitä sitten järjesty". Kolme vuotta myöhemmin laitoin isäntämiehen vastuuseen lupauksestaan. Tilannetta helpotti kun hän kuuli ettei ollut rantatontista kysymys. Sopiva paikka löytyikin hänen pari vuotta aikaisemmin (matkan jälkeen) omistukseensa hankkimalta tilalta. Ko. tila oli 60-luvulla perinnönjaon yhteydessä erotettu Vanha-Savonimisesta päätilasta. Kaupat syntyi ja rakensimme vaimoni kanssa lomamökin tälle aikaisemmin Vanha-Savoon kuuluneelle kallionyppylälle.

Kului kymmenen vuotta tuosta tonttikaupasta. Olin jäänyt eläkkeelle ja antautunut sukututkimusharrastuksen vietäväksi. Omien juurieni etsimisen ohella aloitin myös vaimoni suvun selvittelyn. Hänen isänsä puolelta mummu oli syntynyt Tyrväällä ja perimätiedon mukaan täysin tyrvääläinen. Käynti Tyrvään kirkkoherranvirastossa osoitti kuitenkin mummun vain puoliksi tyrvääläiseksi. Hänen isänsä syntymäpaikaksi oli merkitty Messukylä. Nyt tutkimukset siirtyivät mikrofilmatuun aikaan ja Metson käsikirjastoon. Totta oli, että isä oli syntynyt Messukylän Aitolahdella ja hänen äitinsä oli syntyjään teiskolainen. Äidin syntymäpaikaksi osoittautui sitten Palttala-niminen torppa Teiskon Viitapohjassa. Mieli virkistyi kun tutkimuksessa tultiin tutulle seudulle. Palttala sijaitsee aivan meidän mökkitien varrella. Mutta keitä sitten olivat tämän torpan haltijat 1800-luvun alkukymmenillä? Torppari itse oli kotoisin Kuorannan sotilastorpasta nykyisen Maisansalon läheltä. Torpparin eukko osoittautui yllättäjäksi aiheuttaen sellaisen vapinan, että soppalusikasta liemet läikkyi ja nautittavaksi jäi vain sattuma. Hän oli Vanhan-Savon isäntäväen tytär. - Olimme pystyttäneet mökkimme vaimoni esivanhempien aikanaan omistamalle maalle, oli ensimmäinen toteamus vapinan jälkeen. Jatkossa selvisi, että Vanha-Savo oli ollut suvun hallussa ison vihan ajasta lähtien vuoteen 1849, siis noin 130 vuoden ajan.

Tasoiittaessani mökin pihamaata huomasin, että n. 10-15 sm:n multakerroksen alla oli n. 2-4 sm:n hiilikerros ja sen alla vaaleaksi palanutta maata, multaa tai

savea. Tilaisuuden tullen selostin paikan ominaisuudet ja kysyin maist. Martti Heliniltä arviota tähän "löydökseeni". Järkkymätön vastaus kuului: "Tervahauta". Tästä päätellen mökkihihamme ja sen ympäristö ovat olleet vaimoni esivanhempien käyttämä paikka elinolojensa ylläpitämisessä.

Tontin ostossa vaimoni lievästi hangoitteli vastaan, mutta jos nyt joutuisimme luopumaan siitä, niin lievästi-sanan voisi jättää pois.

Tapahtumien kulun järjestys ja tietämättömyys tekivät asiasta nautittavan "satuman". Muutoin sitä olisi voinut nimittää tarkoituksen mukaiseksi toiminnaksi.

SUOMEN SOTAA KÄSITTELEVÄÄ KIRJALLISUUTTA

Jotkut seuramme jäsenet ovat Matti Koittolan Roth-Spof-esityksen jälkeen ja muulloinkin kyselleet Suomen sotaa käsittelevää kirjallisuutta. Matti ja Sirkku Koittolan kotikirjastosta löytyivät seuraavat tätä aihetta käsittelevät teokset:

Colliander, Tito

Heinäkuun viides päivä. 271 s. WSOY 1944.

Etelä-Pohjanmaan matkailuyhdistyksen vihkosia 1955.

Koonnut C-O.J. Pelander. Niteet: Vaasan taistelu, Oravaisten taistelu, Juuttaan taistelu, Alavuden taistelu, Uudenkaarlepyyn taistelu.

Holm, Carl Johan

Muistiinpanoja Suomen sodasta 1808-1809. 119 s. Vuonna 1836 ilmestyneen alkuteoksen suomentaneet Arto ja Kirsti Ingervo.

Weilin & Göös 1977.

Kivekäs, Kondrad Fredrik

Suomen sota 1808-1809. 57 s. Kansanvalistusseuran toimituksia VII 1876.

Koukkula, Tuomo

Sotatapahtumia Kaarle Palmrothin kirjeiden valossa. 24 s.

Vanhan Ruoveden historia II:1, sivut 300-323. 1967.

Osmonsalo, Erkki

Suomen valloitus 1808. 459 s. - WSOY 1947.

Routa, Viljo

Döbeln. 257 s. - Kustannusosakeyhtiö Sanatar, Helsinki 1939.

Schulman, Hugo

Striden om Finland. 430 s. - WSOY 1909.

Sotasokeat ry

Muistoja Suomen sodasta. 150 s. - 1980.

XIV SUKUTUTKIMUSOPINTOPÄIVÄT, Pori 9-10.3.1991

Siirtolaisuusinstituutin johtaja
Olavi Koivukangas TURKU

SIIRTOLAISTEN JÄLKELÄISET, SIIRTOLAISREKISTERI JA JUURET
SUOMESSA 1992 PROJEKTI

Runsaan sadan vuoden aikana yli miljoona suomalaista on lähtenyt siirtolaiseksi, ennen toista maailmansotaa pääasiassa Yhdysvaltoihin ja sodan jälkeen Ruotsiin. Vajaa kolmannes maastamuuttajista on palannut takaisin, joten muuttotappiomme - ottaen huomioon myös Venäjälle muuttaneet - nousee lähelle miljoonaa. Ulkosuomalaisia ja suomalaisten jälkeläisiä löytyy jokaisesta maailmankolkasta. Yksistään Yhdysvalloissa ja Kanadassa on yli miljoona suomalaissyntyistä henkilöä. Siirtolaistemme jälkeläiset ovat kiinnostuneita esivanhempiensa syntymämaasta. Suomalainen yhteiskunta ei kuitenkaan ole osannut riittävästi hyödyntää tätä voimavaraa esimerkiksi ulkomaankaupassaan ja kulttuurisuhteittensa hoitamisessa.

Vuonna 1992 Suomi viettää itsenäisyytensä 75-vuotisjuhlaa. Juhlille ovat tervetulleita myös ulkosuomalaiset ja heidän jälkeläisensä. Suomi-tietoutta levitetään ja eri puolilla maailmaa asuvat suomalaissyntyiset henkilöt kutsutaan vierailemaan esi-isiensä ja äitiensä synnyinmaassa. "Löydä juuresi ja Suomessa oleva sukusi" -kutsu kuuluu yli maailman. "Juuret Suomessa" -projektin keskeisinä taustavoimina ovat Suomi-Seura ry., Finnair, MEK sekä valtiolta saatava taloudellinen tuki.

Perinteisten siirtolaismaiden ohella myös Neuvostoliiton suomalaiset ovat tervetulleita. Suurinta kiinnostusta löytyy inkerinsuomalaisten ja Neuvosto-Karjalaan 1920- ja 1930-luvuilla muuttaneiden suomalaisten jälkeläisten keskuudessa. Paluumuuttajien joukkoon luetuilla inkerinsuomalaisilla on mahdollisuus jäädä pysyvästikin Suomeen.

Turussa vuodesta 1974 toimineella Siirtolaisuusinstituutilla on keskeinen tehtävä "Juuret Suomessa" -projektin toteutuksessa.

V. 1988 vietetyn ns. Delaware-siirtolaisuuden 350-vuotisjuhlan pysyvänä muistomerkkinä oli siirtolaisrekisterin perustaminen. Passi- ja matkustajaluetteloista sekä ulkomailla kuolleiden suomalaisten asiakirjoista siirretään tietokoneelle henkilörekisteri - ensi vaiheessa noin 500 000 henkilöstä ajalta ennen toista maailmansotaa. Vuoteen 1992 mennessä saataneen tallennetuksi noin 200 000 tapausta, mutta jo nyt rekisteri pyrkii palvelemaan kyseisiä mahdollisuuksien mukaan. Siirtolaisrekisteristä löydettyistä tiedoista peritään vähäinen maksu, ja ammattitaitoiset sukututkijat voivat tehdä jaajempiakin selvityksiä ulkosuomalaisille eri sopimuksesta.

Heinäkuun lopulla 1992 Siirtolaisuusinstituutti järjestää ns. "Sukumessut" eli ulkosuomalaisten jälkeläisille tarkoitetun sukututkimuskurssin toimitiloissaan Turussa. Tapahtumaan liittyy ulkosuomalaisten juurien etsinnästä ja sukututkimuksesta kertova "Löydä Juuresi" -näyttely, joka toteutetaan yhteistyössä Suomen Sukututkimusseura r.y.:n ja Sukuseurojen Keskusliiton kanssa. Soveltuvien osin "Sukumessut"-tapahtuma ja näyttely tulevat olemaan esillä Joensuun laulujuhliilla ja valtakunnallisilla kotiseutupäivillä Pohjanmaan järviseudulla kesällä 1992. Siirtolaisuusinstituutti avustaa myös Tiedekeskus Heurekaa Suomen itsenäisyyden 75-vuotisjuhlanäyttelyssä Suomen siirtolaisuuden osalta.

Liittyy itsenäisyytemme 75-vuotisjuhlaan v. 1992 Siirtolaisuusinstituutissa on käynnistymässä kolmiosaisen Suomen siirtolaisuuden historian kirjoittaminen opetusministeriön taloudellisen tuen turvin. Projektin toteuttaminen vie useita vuosia.

Juhlavuotena 1992 järjestetään lukuisia tapahtumia eri puolella Suomea ja myös ulkosuomalaisten keskuudessa. Pääjuhla pidetään elokuun 1992 alussa Helsingissä. Paluumuuttoa suunnitteleville pyritään antamaan tietoa nyky-Suomesta. Ulkosuomalaisille ja heidän jälkeläisilleen "Juuret Suomessa" -projekti on tärkeä tapahtuma suomalaisen identiteetin ja kulttuuriperinnön ylläpitäjänä ja vahvistajana.

Matti Koittolan arkistosta

Käyttäymis-ohjeita

Yleisölle Nikolainkirkon portailla

Aleksanderin muistopatsasta paljastettaessa

Huhtikuun 29 päivänä 1894.

Jokaisen pitää istuutua portaille sopivan matkan päähän toisistansa.

Ylösnouseminen ilman todellista syytä kielletään ja pikaisia sekä häiritseviä liikkeitä on vältettävä.

Portaille istuttua muuttaminen paikasta toiseen kielletään, jos muuttaminen ei tapahdu tykkänään poistumista varten, joka pitää tapahtua portaita ylöspäin eikä alaspäin.

Tässä kuin myöskin pahoinvoinnin sattuessa, käytettäneen lähimmän poliisimiehen apua.

Kun ohjelman sellaisia osia esitetään, jotka tulevat seisoltaan kuultaviksi, pitää ylösnousemisen tapahtua varovasti ja saapuvilla olevien poliisimiesten neuvojen mukaan;

Että nuoria vastaan ei yleisö saa nojautua, koska näiden kestäväisyyttä siihen tarkoitukseen ei voi taata.

Kun portaat juhlallisuuden loputtua tyhjenee, pitää se tapahtua varovasti ja hätäilemättä sekä poliisin lähempien neuvojen mukaan;

Vastahakoisuus yllä olevaa ja poliisin muita määräyksiä vastaan, jotka tarkoittavat järjestystä ja vakuutta sekä onnettomuuksien ehkäisemistä, tuottaa tottelemattoman pikaisen poistamisen paikalta.

Helsingissä, Hufvudstadsbladet'in Uusi Kirjapaino, 1894.

UUSIA JÄSENIÄ.

Vuonna 1990 jäseneksi liittyneet:

Enroth Anna-Liisa, Tampere
Heinonen Hannu, Tampere
Ikonen Matti, Tampere
Ikonen Mirjami, Tampere
Jutila Mauri, Lievestuore

Kannisto Viljo, Tampere
Rantala Maija, Tampere
Siren Raili, Tampere
Timonen Sirpa, Vilppula
Wallius Johanna, Tampere

Orpanaa myytiin ja myös luettiin valtakunnallisilla
sukututkimusopintopäivillä Porissa.

Orpanan ystäville

Orpana-lehtemme täyttää 10 vuotta. Se on omalta osaltaan toiminut yhdyssiteenä TSS:n jäsenten välillä. Lehtemme koostuu lukijoittemme kirjoituksista. Toivomme, että niitä tarjotaan julkaistavaksi rohkeasti ja aktiivisesti, koska niiden varassa on lehtemme uusikin vuosikymmen!

JULKAISUTOIMIKUNTA